

Algemeen	
Onderwerp	Eindevaluatie Zonwinst – Pilot zon op grote daken
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Bart van Manen en Irene van Leeuwen
Eenheid	RVE Beleid en Bestuur
E-mail	b.vanmanen@regiogv.nl
Kenmerk	23.0001023
Datum	24 februari 2023

Voorstel

Het portefeuillehoudersoverleg Milieu en Duurzaamheid wordt gevraagd:

- Voorstel 1: Kennis te nemen van de evaluatie en resultaten van de pilot Zonwinst.
- Voorstel 2: In te stemmen met de evaluatie en de aanbevelingen te integreren in een mogelijke vervolgaanpak.
- Voorstel 3: In te stemmen met het onderzoeken van de mogelijkheden voor een gezamenlijk vervolg voor de aanpak zon op dak.
- Voorstel 4: In te stemmen met financiële afronding van de pilot in Q3 2023

Kernboodschap

De afgelopen 2 jaar hebben gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Weesp het pilotproject Zonwinst uitgevoerd. Met deze eindevaluatie liggen nu de resultaten en belangrijkste lessen voor. Er kan geconcludeerd worden dat het projectdoel niet gehaald is, desondanks is er voor ongeveer 2,0 MW vermogen aan zonnepanelen gerealiseerd (gelijk aan ongeveer 5500 panelen) en zijn er waardevolle lessen geleerd. De resultaten en geleerde lessen bieden een goede basis voor mogelijke vervolgaanpakken en eventuele regionale samenwerking op het onderdeel zon op dak. Het project wordt vanwege de aanpak gedurende 2023 volledig financieel afgerond (A tot en met Z ondersteuning van ondernemers en het no-cure-no-pay principe).

Aanleiding

Het portefeuillehoudersoverleg Milieu en Duurzaamheid (gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Weesp als 'coalition of the willing') heeft op 4 december 2020 ingestemd met de aanpak voor zonnepanelen op grote daken, met een koppeling voor energiebesparing bij bedrijven. Gooise Meren en Wijdmeren hebben destijds de voorkeur uitgesproken voor een aanpak waarin een grotere rol voor de energiecoöperaties is weggelegd en hebben niet deelgenomen in de pilot. Wel is afgesproken om ervaringen uit te wisselen zodat er van elkaars aanpakken geleerd kan worden en na afloop van de pilot te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor een gezamenlijk vervolg. Afgelopen 2 jaar is de aanpak voor zon op grote daken uitgevoerd onder de naam Zonwinst. De pilot kende een looptijd tot eind 2022. Met het aflopen van de pilot is het goed om de uitkomsten (resultaat en proces) de evalueren.

Doel

De resultaten en geleerde lessen in de pilot bieden een goede basis om de aanpak voor zon op dak op lokaal en regionaal niveau verder te helpen. Het portefeuillehoudersoverleg heeft de mogelijkheid om richting te geven aan de mogelijke vervolgaanpak.

Argumenten

1a. Kennis nemen van de resultaten van het pilot project

Aan de hand van de eindevaluatie kan geconcludeerd worden dat het projectdoel niet gehaald is. Desondanks zijn er bij volledige afronding 5500 panelen gerealiseerd in de deelnemende gemeenten, goed voor ongeveer 2,0 MW vermogen. De afgelopen twee jaar hebben belangrijke inzichten opgeleverd. Die tevens vergelijkbaar zijn met de zon op dak projecten in Gooise Meren en Wijdmeren.

2a. Belangrijke lessen moeten worden meegenomen in (vervolg) aanpakken

De aanbevelingen uit het pilotproject bieden een hele goede basis voor eventuele vervolgaanpakken, zowel op regionaal en lokaal niveau. Het is wenselijk dat deze aanbevelingen op een goede manier meegenomen worden in die toekomstige aanpakken. De uitkomsten van de evaluatie zullen in ieder geval gedeeld worden met de gemeenten, betrokken partners en met soortgelijke initiatieven in de regio.

3a. Onderzoek naar de mogelijkheden geeft de kans om verder na te denken over eventuele bundeling van krachten, kennis en inzet

Bij vaststelling van de aanpak en start van het pilotproject Zonwinst hebben bestuurders afgesproken om na afronding tenminste kennis te nemen van de geleerde lessen en aanbevelingen uit de pilot. Door tenminste te onderzoeken wat de aanbevelingen voor de eventuele vervolgaanpakken betekenen en hoe dit eventueel lokaal of regionaal in te steken geeft men invulling aan de eerdere wens van het PRHO. Over het algemeen geldt namelijk dat ondanks de resultaten (via verschillende wegen) nog steeds extra inzet nodig is om vanuit gemeenten en betrokken partijen bij te dragen aan het RES doel en dit doel in 2030 (voor zon op dak) te kunnen waarmaken.

4a. Het volledige financiële overzicht kan pas halverwege 2023 opgemaakt worden

Bedrijven worden binnen de aanpak van A tot Z (advies tot zonnestelsysteem gerealiseerd) begeleid en kent een no cure no pay principe. In het laatste jaar van de pilot hebben zich nog 15 bedrijven gemeld, waarbij het proces nog (deels) doorlopen moet worden. De bedrijven worden vanuit de bestaande opdracht nog geholpen en kunnen pas na realisatie de gevraagde bijdrage betalen. Naar verwachting (zie ook 'Financiën') is dit halverwege 2023. Op dat moment kan de projectbegroting afgerond worden.

Kanttekeningen

Bij vaststelling van het voorstel voor de pilot zon op dak zijn er enkele kanttekeningen benoemd met betrekking tot de uitvoering en het resultaat. Deze evaluatie gaat ook indirect in op deze kanttekeningen. Vooraf is aangegeven dat er geen garantie is de voorgestelde aanpak in de pilot succesvol (genoeg) is. Zoals in de evaluatie te lezen, is het projectdoel niet gehaald. Ondanks uitgebreide voorbereiding was de praktijk weerbarstig. Tijdens het project is er een aantal keer een bijstelling van de aanpak gedaan (o.a. m.b.t. koppeling energiebesparing en kleinverbruikers). Het risico van het niet halen van de conversie 1:7 is helaas niet voorkomen. Een andere kanttekening was het niet goed verlopen van de samenwerking met de partners. De gemaakte werkafspraken en, regelmatige afstemming en tijdige bijstelling (op basis van de gesprekken) heeft er in ieder geval voor gezorgd dat het project zo goed mogelijk met alle betrokken partijen is uitgevoerd.

Basis voor regionale vervolgaanpak versus lokale aanpak

Zoals beschreven zijn er in de regiogemeenten op dit moment twee trajecten gericht op zon op daken. Het pilotproject Zonwinst is regionaal uitgevoerd en daarmee zijn ook de aanbevelingen grotendeels op een regionale (vervolg)aanpak gericht. De wens is uitgesproken om goed te kijken naar een mogelijk gezamenlijk vervolg. Er bestaat een kans dat de aanbevelingen lastig te integreren zijn en geleerde lessen niet goed uitkomen. Tegelijkertijd hebben de gemeenten Gooise Meren en Wijdmeren ook aangegeven zich te herkennen in de lessen. Door goed met alle betrokken partijen de lessen en aanbevelingen uit beide trajecten te bespreken, kan zo goed mogelijk een (gezamenlijk) vervolg worden gegeven.

Financiële afronding project

Het project kent een A tot Z begeleiding van bedrijven die meedoen. In het laatste jaar van de pilot hebben zich nog ruim 20 bedrijven aangemeld en worden dus nog ondersteund gedurende 2023, na de afloop van de pilot. Naar verwachting worden nog bij 13 bedrijven zonnepanelen op het dak gerealiseerd. Zie voor nadere toelichting ook het onderdeel 'Financiën'. Tegelijkertijd betekent dit ook dat de pilot nog niet volledig financieel afgerond kan worden. Dit volgt in de loop van 2023 (naar verwachting Q3). Hierover wordt het PFHO Milieu en Duurzaamheid tegen die tijd opnieuw geïnformeerd.

Financiën

Onderstaande tabel geeft de projectbegroting en de werkelijke uitgaven en inkomsten weer. Te zien is dat er vanwege het niet halen van het projectdoel, het resultaat in de begroting niet sluitend is. De gemeenten hebben een voorschot gedaan op de bijdrage van de bedrijven. Dit voorschot kan niet volledig ingelost worden omdat niet voldoende bedrijven deelnamen in het project (no cure no pay principe). De bijdrage van gemeente Weesp als gift en het lager uitvallen van de communicatiekosten zorgen ervoor dat dit gat kleiner uitvalt.

Het project kan nog niet volledig financieel afgerond worden omdat er nog een aantal bedrijven ondersteund en begeleid worden richting de realisatie van een zonnepaneleninstallatie op het dak. De onderstaande tabel is dan ook gebaseerd op een prognose van nog deelnemende bedrijven (onder inkomsten bedrijven). De verwachte deelname van bedrijven gedurende 2023 is onderstaand weergegeven.

Tabel 2, met het overzicht van bedrijven en de verwachte realisatie(s) in 2023 is onder het kopje 'Bijlage(n)' geplaatst.

Tabel 1. Projectbegroting en prognose daadwerkelijke inkomsten en uitgaven

	Uitgaven (begroot)	Uitgaven werkelijk (prognose)	Inkomsten (begroot)	Inkomsten werkelijk (prognose)	Resultaat
Projectleiding	€ 30.000	€ 30.000			
Business development	€ 138.088	€ 138.088			
Communicatieadviseur	€ 35.000	€ 31.565			
Communicatiemiddelen	€ 20.000	€ 6.269			
Bedrijven			€ 88.580	€ 55.044	
Regio GV (VNG middelen)			€ 40.000	€ 40.000	
Provincie			€ 40.000	€ 40.000	
Gemeenten			€ 54.508	€ 54.508	
TOTAAL	€ 223.088	€ 205.922	€ 223.088	€ 189.552	€ -16.370

Uitvoering

Het betreft de afronding van een pilot. Daarvoor is geen nadere toelichting nodig op de uitvoering. Afhankelijk van het onderzoek naar de mogelijkheden voor vervolgaanpakken, volgt hiervoor gedurende 2023 een voorstel.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Evaluatie pilotproject Zonwinst definitief

Tabel 2. Overzicht bedrijven en verwachte realisatie in 2023

Bedrijf	GV/KV	Gemeente	Fee	Realisatie
Tulip	GV	Hilversum	€ 1.850	Ja, afgerond
TV Laer	KV	Laren	€ 1.175	Ja, afgerond
Jachthaven	GV	Huizen	€ 1.175	Ja, afgerond
Bell Rain	KV	Weesp	€ 2.350	Q2
Arie de Graaf	KV	Huizen	€ 2.350	Q2
Aeson	KV	Huizen	€ 2.350	Q2
van Gelderen	KV	Weesp	€ 1.175	Q2
Kosprosign	KV	Weesp	€ 1.175	Q2
Gebr Kooy	GV	Huizen	€ 2.350	Q2
Mokveld	KV	Hilversum	€ 2.350	Wordt niet meer verwacht
Pako	KV	Weesp	€ 2.350	Q2
Airworks	GV	Weesp	€ 2.350	Q2
VVE Rokerijweg	KV	Huizen	€ 2.350	Q3
Riviera	GV	Huizen	€ 2.350	Q3
Audion	GV	Weesp	€ 2.350	Q3
TV Huizen	KV	Huizen	€ 2.350	Ja, afgerond
Riemer	KV	Huizen	€ 1.175	Ja, afgerond
Teeuwissen	GV	Huizen	€ 2.350	Wordt niet meer verwacht
Leijenaar	KV	Huizen	€ 1.175	Ja, afgerond
Colloseum	GV	Hilversum	€ 2.350	Q3
Havenstaete	GV	Hilversum	€ 2.350	Wordt niet meer verwacht
Totaal			€ 41.800 (€ 34.750)	